שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

לוח השנה העברי: חודשים, ראש חודש והירח

דף עבודה

1 השלימו את המילה המתאימה מן המחסן.

ט"ו	מלא	תשרי	חסר	ראש חודש

א. חודש של 30 ימים נקרא חודש _____.

ב. חודש של 29 ימים נקרא חודש _____.

ג. היום הראשון בחודש נקרא _____.

ד. השנה העברית מתחילה בחודש _____.

ה. הירח מלא ועגול ביום _____ בחודש.

2 התאימו לכל חג או מועד את החודש שבו הוא חל.

טור א	טור ב
1. ט"ו בשבט	☐ סיוון
2. פורים	☐ אב
3. שבועות	☐ שבט
4. תשעה באב	☐ אדר
5. עשרה בטבת	☐ טבת

3 השלימו את הטבלה. ספרו את החודשים מתשרי.

מספר החודש	שם החודש	חג או מועד בחודש
1	תשרי	
3		חנוכה
	שבט	ט"ו בשבט
7	ניסן	
9		שבועות

4 נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.

א. בלוח העברי החודשים נקבעים לפי הירח. נכון / לא נכון

ב. בכל חודש עברי יש 31 ימים. נכון / לא נכון

ג. ראש חודש הוא היום האחרון בחודש. נכון / לא נכון

ד. בשנה מעוברת יש שני חודשי אדר. נכון / לא נכון

5 בחרו את התשובה הנכונה.

א. כמה חודשים יש בשנה עברית רגילה?

○ 10 ○ 12 ○ 13

ב. מתי הירח מלא?

○ בראש החודש ○ בסוף החודש ○ באמצע החודש, בט"ו

ג. איזה חודש בא אחרי אדר?

○ ניסן ○ שבט ○ אייר

6 מיינו את החגים והמועדים לפי החודש שבו הם חלים.

ראש השנה	פסח	יום העצמאות	סוכות	יום השואה	יום ירושלים	יום הכיפורים	ל"ג בעומר	

תשרי	ניסן	אייר

7 כתבו כל תאריך באותיות, כמו בלוח העברי. דוגמה: 2 בתשרי ← ב' בתשרי.

א. 1 בתשרי

ב. 10 בתשרי

ג. 15 בניסן

ד. 25 בכסלו

ה. 14 באדר

8 איזה חודש בא אחרי? השלימו.

א. אחרי תשרי בא חודש _____.

ב. אחרי ניסן בא חודש _____.

ג. אחרי טבת בא חודש _____.

ד. אחרי אלול שוב מגיע חודש _____.

אש על ראשי ההרים

לפני שנים רבות, כשבית המקדש עמד בירושלים, לא היה לוח שנה תלוי על הקיר. איך ידעו מתי מתחיל חודש חדש? אנשים הסתכלו בשמיים. מי שראה את הירח החדש, דק כמו חוט, מיהר לירושלים וסיפר לחכמי בית הדין מה ראה.

החכמים בדקו את דבריו, ואם האמינו לו, הכריזו: «ראש חודש!». אבל איך תגיע הידיעה לכפרים הרחוקים? על ראש הר הזיתים הדליקו אש ונופפו בלפידים. אנשים על הר אחר ראו את האש והדליקו אש משלהם. כך, מהר להר, עברה הידיעה בכל הארץ ואפילו עד בבל. בלי טלפון ובלי מחשב – כולם ידעו שהתחיל חודש חדש.

10 ענו על פי הסיפור «אש על ראשי ההרים».

א. מה עשה מי שראה את הירח החדש?

○ הדליק אש בביתו ○ מיהר לירושלים וסיפר לחכמים ○ כתב מכתב לבבל

ב. איפה הדליקו את האש הראשונה?

○ על הר הזיתים ○ בבבל ○ בכפר רחוק

11 לפי הסיפור, מדוע הדליקו אש על ההרים? הסבירו במילים שלכם.

_____

_____

12 באיזה חודש עברי נולדתם? (אפשר לשאול בבית.) איזה חג או מועד חל בחודש הזה?

_____

_____

13 **ציירו שלושה ירחים: בראש החודש, בט"ו בחודש ובסוף החודש. כתבו מתחת לכל ציור מתי הוא נראה כך.**

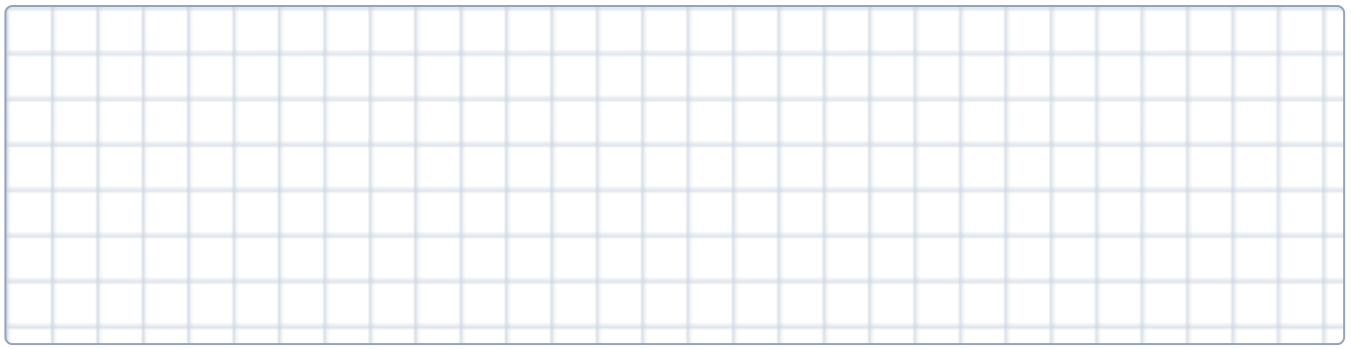

14 **אתגר: שנת ירח קצרה משנת שמש בכ־11 ימים. מה היה קורה לפסח אילו לא היו מוסיפים אף פעם חודש בשנה מעוברת?**

15 **גזרו את כרטיסי החודשים, והדביקו אותם לפי הסדר – מתשרי והלאה.**

1	2	3	4
5	6	7	8

16 **מתחו קו מכל חג אל החודש שבו הוא חל.**

1. ראש השנה	א. ניסן
2. חנוכה	ב. שבט
3. ט"ו בשבט	ג. תשרי
4. פורים	ד. כסלו
5. פסח	ה. אדר

✂ דף גזירה – לוח השנה העברי: חודשים, ראש חודש והירח

✂ גזרו את הכרטיסים לאורך הקו המקווקו והדביקו בעמוד 4 , משימה 15.

ניסן	טבת	תשרי	אייר
אדר	כסלו	חשוון	שבט

תשובות – לוח השנה העברי: חודשים, ראש חודש והירח

1 השלימו את המילה המתאימה מן המחסן.

א. חודש של 30 ימים נקרא חודש **מלא**.

ב. חודש של 29 ימים נקרא חודש **חסר**.

ג. היום הראשון בחודש נקרא **ראש חודש**.

ד. השנה העברית מתחילה בחודש **תשרי**.

ה. הירח מלא ועגול ביום **ט"ו** בחודש.

2 התאימו לכל חג או מועד את החודש שבו הוא חל.

טור א	טור ב
1. ט"ו בשבט	**3** סיוון
2. פורים	**4** אב
3. שבועות	**1** שבט
4. תשעה באב	**2** אדר
5. עשרה בטבת	**5** טבת

3 השלימו את הטבלה. ספרו את החודשים מתשרי.

מספר החודש	שם החודש	חג או מועד בחודש
1	תשרי	**ראש השנה (גם יום הכיפורים, סוכות)**
3	**כסלו**	חנוכה
5	שבט	ט"ו בשבט
7	ניסן	**פסח**
9	**סיוון**	שבועות

4 **נכון או לא נכון? תקנו את המשפטים הלא נכונים.**

א. בלוח העברי החודשים נקבעים לפי הירח. **נכון**

ב. בכל חודש עברי יש 31 ימים. **לא נכון** – בחודש עברי יש 29 או 30 ימים

ג. ראש חודש הוא היום האחרון בחודש. **לא נכון** – ראש חודש הוא היום הראשון בחודש

ד. בשנה מעוברת יש שני חודשי אדר. **נכון**

5 **בחרו את התשובה הנכונה.**

א. כמה חודשים יש בשנה עברית רגילה?

○ 10 ● **12** ○ 13

ב. מתי הירח מלא?

○ בראש החודש ○ בסוף החודש ● **באמצע החודש, בט"ו**

ג. איזה חודש בא אחרי אדר?

● **ניסן** ○ שבט ○ אייר

6 **מיינו את החגים והמועדים לפי החודש שבו הם חלים.**

תשרי	ניסן	אייר
ראש השנה, סוכות, יום הכיפורים	פסח, יום השואה	יום העצמאות, יום ירושלים, ל"ג בעומר

7 **כתבו כל תאריך באותיות, כמו בלוח העברי. דוגמה: 2 בתשרי ← ב' בתשרי.**

א. 1 בתשרי ← **א' בתשרי**

ב. 10 בתשרי ← **י' בתשרי**

ג. 15 בניסן ← **ט"ו בניסן**

ד. 25 בכסלו ← **כ"ה בכסלו**

ה. 14 באדר ← **י"ד באדר**

8 **איזה חודש בא אחרי? השלימו.**

א. אחרי תשרי בא חודש **חשוון**.

ב. אחרי ניסן בא חודש **אייר**.

ג. אחרי טבת בא חודש **שבט**.

ד. אחרי אלול שוב מגיע חודש **תשרי**.

10 ענו על פי הסיפור «אש על ראשי ההרים».

א. מה עשה מי שראה את הירח החדש?

○ הדליק אש בביתו ● **מיהר לירושלים וסיפר לחכמים** ○ כתב מכתב לבבל

ב. איפה הדליקו את האש הראשונה?

● **על הר הזיתים** ○ בבבל ○ בכפר רחוק

11 לפי הסיפור, מדוע הדליקו אש על ההרים? הסבירו במילים שלכם.

תשובה אפשרית: כדי להודיע מהר לאנשים בכפרים הרחוקים שהחכמים הכריזו על ראש חודש. האש נראתה מרחוק ועברה מהר להר.

12 באיזה חודש עברי נולדתם? (אפשר לשאול בבית.) איזה חג או מועד חל בחודש הזה?

תשובה אפשרית: תשובה אישית: שם חודש עברי נכון וחג או מועד שחל בו, למשל: נולדתי בכסלו, ובכסלו חל חנוכה.

13 ציירו שלושה ירחים: בראש החודש, בט"ו בחודש ובסוף החודש. כתבו מתחת לכל ציור מתי הוא נראה כך.

תשובה אפשרית: ירח דק בראש החודש, ירח עגול ומלא בט"ו, ירח דק שהולך ונעלם בסוף החודש.

14 אתגר: שנת ירח קצרה משנת שמש בכ־11 ימים. מה היה קורה לפסח אילו לא היו מוסיפים אף פעם חודש בשנה מעוברת?

תשובה אפשרית: פסח היה מוקדם בכ־11 ימים בכל שנה, ואחרי כמה שנים היה חל בחורף ואחר כך בקיץ. החודש הנוסף שומר שפסח יחול תמיד באביב.

15 גזרו את כרטיסי החודשים, והדביקו אותם לפי הסדר – מתשרי והלאה.

תשרי	**חשון**	**כסלו**	**טבת**
שבט	**אדר**	**ניסן**	**אייר**

16 מתחו קו מכל חג אל החודש שבו הוא חל.

1. ראש השנה ← **ג. תשרי**
2. חנוכה ← **ד. כסלו**
3. ט"ו בשבט ← **ב. שבט**
4. פורים ← **ה. אדר**
5. פסח ← **א. ניסן**

✏️ **תרגול נוסף משלי: כתבו שלוש שאלות משלכם על נושא הדף, ענו עליהן ובדקו עם חבר או חברה.**